

IMPLICAȚIILE UNOR FACTORI AUTOIMUNI ÎN PATOLOGIA TIROIDEI

dr. Gh. Bartel, dr. Maria A. Hints, dr. Clara Bartel, dr. Gh. Vasilescu

Frecvența mare a tireopatiilor și implicațiile autoimune semnalate tot mai mult în literatura de specialitate (1, 4, 5, 7, 10), ne-au determinat să începem un studiu detaliat asupra autoanticorpilor tiroidieni.

Material și metodă

La un număr de 227 bolnavi (205 femei și 22 bărbați) internați la Clinica de endocrinologie din Tirgu-Mures cu diferite tireopatii, am efectuat 266 reacții de fixare a complementului (RFC) pentru evidențierea autoanticorpilor antimicrosomiali tiroidieni (AMT), după metoda precizată de Roitt și Doniach (11).

Rezultate și discuții

Din totalul de 227 bolnavi, la un număr de 77 am pus în evidență autoanticorpi față de antigenul microsomal tiroidian, procentajul reacțiilor pozitive fiind de 33,92%. Titrul reacțiilor pozitive a variat între 1/8 1/2048.

Tabelul nr. 1

Incidența AMT în diferite tireopatii

Diagnosticul clinic	Numărul cazurilor testate	Numărul cazurilor cu RFC pozitive	
		cifre abs.	procent
Hipertiroidie (B. Basedow, gușă hipertiroidizată)	89	21	23,59 %
Hipotiroidie	24	12	50,00 %
D.E.T. Gr. I. (gușă nodulară, gușă difuză)	63	26	41,26 %
Gușă recidivată după tiroidectomie	13	4	30,76 %
Tiroidită (acută, subacută, cronică)	38	14	36,84 %
Total	227	77	33,92 %

Dintre bolnavii cu hipertiroidie la 23,59% a cazurilor am găsit AMT în titruri semnificative. Serul unei bolnave suferind de boala Basedow, având titrul de 1/2048, păstrat sub formă liofilizată a fost utilizat ca ser

test sigur pozitiv. Rezultatele noastre concordă cu datele lui Gyulai (6), Hall și colab. (7,8) și Maenpaa (10). Prezența AMT la un procent crescut de bolnavi, confirmă participarea proceselor autoimune în declanșarea hiperfuncției tiroidiene.

Incidența reacțiilor pozitive a fost foarte semnificativa la cazurile de hipotiroidie. Dintre 24 bolnavi testați la 12 am găsit titruri AMT pozitive, reprezentând 50 % a cazurilor. În două cazuri, prezența AMT a avut caracter familial. Mama de 21 de ani și fetița de 2 ani au prezentat simptomatologia caracteristică a hipotiroidiei. Ele au fost ținute sub observație din punct de vedere clinic și de laborator timp de 18 luni. Titrii AMT a fost de 1/256 în serul mamei și 1/128 în serul fetei. În urma tratamentului imunosupresiv titrul AMT a scăzut după 6 săptămâni la 1/16 la mamă și 1/32 la fetiță. La mamă acest titru s-a menținut timp de 1 an, iar la copil timp de 6 luni, devenind apoi negative.

Caracterul genetic și familial al prezenței autoanticorpilor antitiroidieni este subliniată în literatura de specialitate (Doniach 4, Doniach și colab. 5, Jayson și colab. 9). În urma studiilor efectuate în familia bolnavilor de tiroidită, boala Basedow și hipotiroidie, a reieșit că rudele acestora prezintă tendință marcată de a produce anticorpi antitiroidieni (Doniach, 4).

Testind 38 de bolnavi cu tiroidită, la 14 am pus în evidență AMT, reprezentând 36,84 % dintre cazuri. În urma tratamentului antiinflamator-imunosupresiv, reacția a devenit negativă după 5—7 luni la majoritatea cazurilor urmărite.

În patru cazuri cu gușă recidivată după tiroidectomie, în care RFC a fost pozitivă înainte de tiroidectomie, titrul ridicat a persistat și după intervenția chirurgicală. Această observație poate fi corelată cu rolul factorilor autoimuni în declanșarea recidivelor.

Incidența AMT în titruri semnificative la cazurile cu DET gr. I a fost de 41,26 %. Deși morbiditatea în DET a scăzut foarte mult în țara noastră în urma măsurilor de profilaxie și combatere, persistența unui procent, care nu este de neglijat, denotă că pe lângă carența de iod, pot fi implicați și alți factori în etiopatogenia bolii. Prezența AMT în 41,26 % a cazurilor cu DET cercetate, subliniază rolul factorilor autoimuni în patogenia formelor restante.

Concluzii

S-a evidențiat prezența AMT în titruri semnificative la 33,92 % din totalul cazurilor cercetate. În raport cu forma clinică s-a constatat reacții pozitive: în hipertiroidie 23,59 %, hipotiroidie 50 %, DET gr. I. 41,26 %, gușă recidivată 30,76 % și în tiroidită 36,84 % din cazuri. La un număr redus de cazuri s-a demonstrat caracterul familial al prezenței AMT cu rolul patogenetic în declanșarea bolii. Persistența AMT în 41,26 % a cazurilor cu DET, denotă rolul factorilor autoimuni în patogenia formelor clinice restante.

Urmărirea titrului AMT prin RFC la bolnavi cu diferite tireopatii are valoare practică semnificativă privind atât indicațiile terapeutice, cât și cele profilactice.

Sosit la redacție: 12 septembrie 1975.

Bibliografie

1. *Bartel Gh., Hints A. Maria*: Cercetări privind rolul patogenetic al factorilor autoimuni în unele tireopatii. Lucrare prezentată la U.S.S.M., filiala Cluj, Secția de endocrinologie. 26 oct. 1973; 2. *Bartei Gh., Hints A. Maria, Vasilescu Gh.*: Determinarea autoanticorpilor microsomiali tireoidieni cu reacția de fixare a complementului în diferite tireopatii. Lucrare prezentată la Sesiunea științifică anuală de comunicări a Centrului de cercetări medicale din Tîrgu-Mureș, 1 febr. 1975; 3. *Bartel Clara*: Cercetări privind rolul factorilor autoimuni în patogenia distrofiei endemice tireopate. Lucrare prezentată la Sesiunea cercurilor studențești a I.M.F. din Tîrgu-Mureș, 19 apr. 1975; 4. *Doinach D.*: Clin. exp. Immunol. (1972), 8, 495; 5. *Doinach D., Grant D., Newns G. H.*: Proc. roy. Soc. Med. (1972), 65, 488; 6. *Gyulai E.*: Orv. Hetil. (1970), 111, 1383; 7. *Hall R., Storey E., Farmer F. T.*: Proc. roy. Soc. Med. (1968), 61, 1305; 8. *Hall R., Owen S. G., Smart G. A.*: Lancet (1964), 2, 115; 9. *Jayson M. I. V., Doinach D., Benhamon-Glyn N., Roitt I. M., El Kabir D.*: Lancet (1967), 118, 7; 10. *Maenpaa I.*: Acta Paediat. Scand. (1972), 61, 1, 49; 11. *Roitt I. M., Doinach D.*: W.H.O. International Reference for Serology of Autoimmune Disorders. 1969, May.